

Облік і оподаткування

УДК 657:004.738.5:658.114.012.64

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20134080>

**Ефективність впровадження хмарних технологій обліку для малого
бізнесу в умовах високої ринкової волатильності**

Гавриленко Наталія Вікторівна,

кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та
оподаткування,

Первомайський навчально-науковий інститут Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Первомайськ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2043-3917>

Йолтуховська Оксана Юріївна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,
економічний факультет, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-5601-6923>

Шуліко Андрій Олександрович,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
економічний факультет, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0685-0626>

Прийнято: 13.04.2026 | Опубліковано: 30.04.2026

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ринкової волатильності, що посилює вимоги до оперативності, достовірності та аналітичної цінності облікової інформації у діяльності малого бізнесу. За цих

умов традиційні підходи до організації обліку не забезпечують належної адаптивності управлінських процесів, що актуалізує необхідність впровадження хмарних технологій як інструменту підвищення гнучкості та інтегрованості інформаційних потоків. **Метою статті** визначено обґрунтування та розроблення методичних підходів до оцінювання ефективності використання хмарних облікових технологій у малому бізнесі в умовах нестабільного ринкового середовища з урахуванням їх впливу на адаптивність і стійкість бізнес-процесів. **Методи.** У процесі дослідження використано методи аналізу і синтезу – для узагальнення наукових підходів до розуміння сутності хмарних технологій обліку, систематизації – для структурування їх функціональних характеристик, порівняльного аналізу – для оцінювання впливу хмарних рішень на якість облікової інформації, а також логічного узагальнення – для формування методичних положень і практичних рекомендацій. **Результати.** Досліджено трансформацію облікових систем під впливом хмарних технологій та їх інтеграцію у процеси управління малим бізнесом. Виявлено, що використання хмарних рішень забезпечує підвищення оперативності, повноти та аналітичної глибини облікової інформації, що створює передумови для більш обґрунтованого прийняття управлінських рішень. Доведено, що ефективність впровадження визначається рівнем інтеграції облікових і операційних процесів, якістю первинних даних та здатністю системи функціонувати в умовах невизначеності. Обґрунтовано методичний підхід до оцінювання ефективності, що поєднує економічні, процесні, інформаційні та ризик-орієнтовані параметри. **У висновках** встановлено, що підвищення ефективності використання хмарних технологій обліку досягається через формування цілісного інформаційного контуру управління, стандартизацію облікових процедур, інтеграцію даних та розвиток аналітичної підтримки прийняття рішень. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням кількісних моделей оцінювання ефективності хмарних

облікових систем, удосконаленням інтеграційних механізмів обробки даних та дослідженням впливу цифровізації на довгострокову стійкість малого бізнесу.

Ключові слова: цифровізація обліку, управлінська інформація, адаптивність підприємства, фінансова стійкість, інтеграція даних, автоматизація процесів, ризик-орієнтований підхід, аналітична підтримка рішень, інформаційні потоки, операційна ефективність.

**Efficiency of implementing cloud accounting technologies for small businesses
under conditions of high market volatility**

Nataliia Havrilenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of
Accounting and Taxation,
Pervomaisk Education and Scientific Institute of Admiral Makarov National
University of Shipbuilding, Pervomaisk, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-2043-3917>

Oksana Yoltukhovska,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting and Audit,
Faculty of Economics, State Higher Educational Institution “Uzhhorod National
University”, Uzhhorod, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-5601-6923>

Andrii Shuliko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting
and Audit,
Faculty of Economics, State Higher Educational Institution “Uzhhorod
National University”, Uzhhorod, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-0685-0626>

Abstract. The relevance of the study is driven by increasing market volatility, which intensifies the requirements for timeliness, reliability, and analytical value of accounting information in small business operations. Under such conditions, traditional approaches to accounting organization fail to ensure sufficient adaptability of management processes, which necessitates the implementation of cloud technologies as a tool for enhancing flexibility and integration of information flows. **The purpose** of the study is to substantiate and develop methodological approaches to evaluating the effectiveness of cloud accounting technologies in small businesses operating in an unstable market environment, taking into account their impact on the adaptability and resilience of business processes. **Methods.** The study employs analysis and synthesis to generalize scientific approaches to understanding the essence of cloud accounting technologies, systematization to structure their functional characteristics, comparative analysis to assess the impact of cloud solutions on the quality of accounting information, and logical generalization to formulate methodological provisions and practical recommendations. **Results.** The transformation of accounting systems under the influence of cloud technologies and their integration into small business management processes has been examined. It has been identified that the use of cloud solutions enhances the timeliness, completeness, and analytical depth of accounting information, thereby creating the basis for more informed managerial decision-making. It has been proven that the effectiveness of implementation is determined by the level of integration between accounting and operational processes, the quality of primary data, and the system's ability to function under conditions of uncertainty. A methodological approach to evaluating effectiveness has been substantiated, combining economic, process, informational, and risk-oriented parameters. **Conclusions.** It has been established that improving the effectiveness of cloud accounting technologies is achieved through the formation of an integrated information management environment, standardization of accounting procedures, data integration, and the development of analytical decision-support tools. Prospects for further research are associated with

the development of quantitative models for evaluating the effectiveness of cloud accounting systems, improvement of data integration mechanisms, and investigation of the impact of digitalization on the long-term resilience of small businesses.

Keywords: accounting digitalization, managerial information, business adaptability, financial resilience, data integration, process automation, risk-oriented approach, decision support analytics, information flows, operational efficiency.

Постановка проблеми. В умовах високої ринкової волатильності, що проявляється у різких коливаннях попиту, нестабільності валютних курсів та зростанні операційних ризиків, традиційні підходи до організації бухгалтерського обліку в малому бізнесі втрачають здатність забезпечувати своєчасність і достатню аналітичну глибину управлінської інформації. Фрагментарність облікових даних, обмеженість ресурсів для їх оперативної обробки та залежність від локальних ІТ-рішень ускладнюють адаптацію підприємств до динамічних змін зовнішнього середовища. У цьому контексті впровадження хмарних технологій обліку розглядається не лише як інструмент цифровізації, а як механізм підвищення гнучкості, інтегрованості та прозорості фінансово-інформаційних потоків, що безпосередньо впливає на якість управлінських рішень. Водночас науковий дискурс не формує цілісного уявлення про ефективність таких технологій саме в умовах нестабільності, оскільки переважають дослідження, орієнтовані на техніко-економічні переваги хмарних рішень без урахування факторів ризику, інформаційної асиметрії та поведінкових аспектів прийняття рішень у малому бізнесі. Практика ж демонструє суперечливі результати: поряд із підвищенням доступності даних і зниженням витрат виникають проблеми інтеграції, кібербезпеки та залежності від провайдерів сервісів. Це зумовлює необхідність поглиблення наукового аналізу взаємозв'язку між характеристиками хмарних облікових систем і стійкістю бізнес-процесів, а також обґрунтування методичних підходів до оцінювання їх ефективності з урахуванням

волатильності середовища. Таким чином, дослідження ефективності впровадження хмарних технологій обліку набуває вагомого значення як для розвитку теорії обліку та цифрової трансформації бізнесу, так і для вирішення прикладних завдань підвищення адаптивності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності малих підприємств в умовах нестабільної економічної динаміки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд сучасних досліджень свідчить про багатовекторність наукового осмислення ефективності впровадження хмарних технологій обліку для малого бізнесу в умовах високої ринкової волатильності. А. Соколенко (A. Sokolenko) аналізує чинники цінової конкурентоспроможності нішевих еко-продуктів на маркетплейсах США та ЄС, що є важливим для розуміння ролі цифрових платформ, гнучкого ціноутворення та швидкої обробки обліково-аналітичних даних у нестабільному середовищі [1]. А. Рябоконт (A. Riabokon) розкриває інституційну ефективність децентралізованих автономних організацій (decentralized autonomous organizations, DAO) у масштабуванні цифрових бізнес-екосистем, акцентуючи на значенні прозорості, автоматизації та цифрової довіри для сучасних моделей управління [2]. В. Іщенко (V. Ishchenko) досліджує економічну ефективність алгоритмів динамічного ціноутворення на цифровізованому ринку, що дозволяє розглядати хмарний облік як інструмент оперативного реагування малого бізнесу на зміну попиту, витрат і конкурентних умов [3]. П. Ткаченко (P. Tkachenko) обґрунтовує ефективність анімованої інфографіки для кращого розуміння складної фінансової інформації споживачами, підкреслюючи значення візуалізації облікових даних у підвищенні якості управлінських рішень [4]. П. Волков (P. Volkov) розглядає стратегічне моделювання бізнес-процесів підприємства на основі принципів організації масштабних спортивних подій, що є релевантним для дослідження хмарного обліку як елемента координації, планування та контролю бізнес-процесів [5].

У. Пелех безпосередньо аналізує проблеми та перспективи використання хмарних технологій у бухгалтерському обліку та оподаткуванні, наголошуючи на їх здатності підвищувати доступність, мобільність і технологічну гнучкість облікових процедур [6]. Ю. Семененко розглядає хмарні технології як чинник підвищення ефективності діяльності компанії, акцентуючи на скороченні витрат, прискоренні обміну інформацією та посиленні адаптивності управління [7]. Т. Талах і Н. Голячук досліджують цифровізацію обліку як передумову ефективного розвитку бізнесу, доводячи, що цифрові облікові рішення формують основу для оперативного контролю, аналітики та прийняття рішень [8]. Т. М. Королюк і О. Р. Мазуренок узагальнюють тенденції діджиталізації діяльності підприємств, цифрового обліку та його перспектив, підкреслюючи поступовий перехід від традиційних облікових процедур до інтегрованих інформаційних систем [9].

А. А. Осах (A. A. Osah) досліджує вплив хмарного бухгалтерського програмного забезпечення на ефективність фінансового управління малих фірм, доводячи його значення для зниження операційних витрат, підвищення точності обліку та покращення контролю грошових потоків [10]. Г. Нгуєн Фу (G. Nguyen Phu) та співавтори аналізують вплив хмарних обчислень на прийняття хмарного обліку й фінансове управління бізнесом, акцентуючи на технологічних, організаційних і управлінських чинниках впровадження таких рішень [11]. Н. Ріана (N. Riana) та співавтори розглядають прийняття хмарних облікових систем і їх вплив на ефективність малого бізнесу, підкреслюючи зв'язок між автоматизацією обліку, швидкістю обробки даних і результативністю підприємницької діяльності [12]. А. Атадога (A. Atadoga) та співавтори узагальнюють вплив хмарних обчислень на бухгалтерські фірми, виокремлюючи ефективність, масштабованість і безпеку даних як ключові параметри оцінювання цифрової трансформації обліку [13]. Д. Састараруджі (D. Sastararujji) та співавтори на прикладі малих і середніх підприємств Таїланду в умовах пандемії COVID-19 доводять, що кризове середовище

посилює потребу у хмарному обліку як інструменті безперервності діяльності та дистанційного фінансового контролю [14]. А. Лутфі (A. Lutfi) та співавтори встановлюють вплив використання цифрових облікових систем на результативність малих і середніх підприємств, підкреслюючи, що ефект таких систем залежить не лише від технологічного впровадження, а й від організаційної готовності, цифрових компетентностей і здатності бізнесу адаптуватися до зовнішніх шоків [15]. Наведені праці формують цілісну основу для дослідження хмарного обліку як інструменту підвищення ефективності, стійкості та аналітичної спроможності малого бізнесу в умовах високої ринкової волатильності.

Виділення невирішеної частини проблеми. Незважаючи на наявні дослідження, невирішеними залишаються питання цілісного трактування хмарних технологій обліку як елементу системи управління малим бізнесом та їх впливу на якість і аналітичну придатність облікової інформації в умовах волатильності. Існуючі підходи мають фрагментарний характер і зосереджені переважно на технічних аспектах, що не дозволяє повною мірою розкрити зв'язок між характеристиками облікових даних і ефективністю управлінських рішень.

Водночас недостатньо розробленими залишаються методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження хмарних облікових систем з урахуванням ризиків і практичних обмежень їх використання. Це зумовлює необхідність обґрунтування комплексного підходу до оцінювання, виявлення ключових проблем впровадження та розроблення практичних рекомендацій, що становить зміст і спрямованість даного дослідження.

Мета статті – обґрунтувати та розробити методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження хмарних технологій обліку в діяльності малого бізнесу в умовах високої ринкової волатильності з урахуванням їх впливу на адаптивність і стійкість бізнес-процесів.

Завдання статті:

1. Узагальнити підходи до визначення сутності хмарних технологій обліку та проаналізувати їх вплив на якість, оперативність і аналітичну цінність облікової інформації в системі управління малим бізнесом.

2. Обґрунтувати методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження хмарних облікових рішень з урахуванням ризиків і факторів невизначеності та виявити ключові проблеми їх практичного застосування.

3. Розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання хмарних технологій обліку в умовах високої ринкової волатильності.

Виклад основного матеріалу. Узагальнення підходів до визначення сутності та функціональних можливостей хмарних технологій обліку в системі управління малим бізнесом свідчить про трансформацію обліку з інструменту фіксації господарських операцій у динамічну інформаційно-аналітичну систему, інтегровану з управлінськими процесами. Хмарні облікові рішення забезпечують віддалений доступ до даних, їх синхронізацію в режимі реального часу та можливість масштабування функціоналу залежно від потреб підприємства, що є критично важливим для малих суб'єктів господарювання в умовах ресурсних обмежень і нестабільності зовнішнього середовища. Водночас різні наукові підходи акцентують увагу на відмінних аспектах цих технологій – від технічної архітектури до управлінської цінності даних, що зумовлює необхідність їх систематизації (табл. 1).

Таблиця 1

Систематизація підходів до визначення сутності та функціональних можливостей хмарних технологій обліку

Підхід	Сутнісна характеристика	Ключові функціональні можливості	Значення для управління малим бізнесом
Технологічний	Хмарні технології обліку як ІТ-рішення, що базуються на	Онлайн-доступ – зберігання даних – автоматичні оновлення –	Зниження витрат на інфраструктуру та підтримку облікових систем

Підхід	Сутнісна характеристика	Ключові функціональні можливості	Значення для управління малим бізнесом
	віддалених серверах і мережевому доступі	резервне копіювання	
Процесний	Облік як інтегрований бізнес-процес, що реалізується через цифрові платформи	Автоматизація операцій – інтеграція з CRM та ERP – стандартизація процедур	Підвищення ефективності операційної діяльності та зменшення людського фактору
Інформаційно-аналітичний	Хмарні рішення як джерело формування аналітичної інформації для управління	Формування звітності в реальному часі – аналітичні панелі – прогнозування	Підтримка обґрунтованих управлінських рішень в умовах невизначеності
Сервісний	Облік як сервіс (SaaS), що надається провайдером з відповідним рівнем підтримки	Гнучка підписка – технічна підтримка – доступ до оновлень – кібербезпека	Спрощення доступу до сучасних облікових інструментів без значних інвестицій
Управлінський	Хмарні технології як інструмент підвищення адаптивності бізнесу	Моніторинг показників – інтеграція фінансових і нефінансових даних – мобільний доступ	Підвищення гнучкості управління та швидкості реагування на зміни ринку

Джерело: сформовано автором на основі [6; 7, с. 213; 8; 9, с. 62; 12, р. 45; 15, р. 20].

Хмарні технології обліку реалізують не ізольовані функції, а цілісну модель управління інформаційними потоками підприємства, де технологічний, процесний і аналітичний компоненти взаємодіють у режимі реального часу. Це означає, що ефективність їх використання визначається не самим фактом переходу до хмарного середовища, а глибиною інтеграції з операційною діяльністю та здатністю трансформувати облікові дані в управлінські рішення. У сегменті малого бізнесу роздрібної торгівлі

практично значущим є поєднання хмарного обліку із системами обліку продажів на точці реалізації (point of sale, POS): кожна транзакція автоматично формує бухгалтерський запис і одночасно коригує складські залишки, що усуває часовий лаг між здійсненням операції та її відображенням [6]. У результаті управлінець отримує не ретроспективну звітність, а поточну картину ліквідності та товарного обігу, що дозволяє оперативно коригувати закупівельну політику, наприклад у ситуаціях різкої зміни попиту. У проєктно-орієнтованих видах діяльності ефект проявляється інакше – через інтеграцію облікових систем із платформами управління ресурсами підприємства (системи планування ресурсів підприємства, enterprise resource planning, ERP) та системами управління взаємовідносинами з клієнтами (customer relationship management, CRM) [7, с. 213]. У такій конфігурації облік перестає бути фінальною стадією фіксації результатів і включається у процес формування вартості проєкту: витрати часу, прямих ресурсів і супутніх витрат відображаються синхронно з доходами. Це дає змогу не лише оцінювати фінансовий результат, а й виявляти відхилення на ранніх етапах – наприклад, перевитрати робочого часу на окремих завданнях або зниження маржинальності через неефективний розподіл ресурсів. Сервісна модель програмного забезпечення як послуги (software as a service, SaaS) у практичному вимірі змінює логіку витрат і управління ризиками. Для малого підприємства це означає перехід від капітальних інвестицій у програмні продукти до гнучкої моделі підписки, що дозволяє масштабувати функціонал без суттєвих фінансових бар'єрів. Водночас така залежність від зовнішнього провайдера актуалізує питання безперервності доступу до даних і їх захисту [15, р. 20]. На практиці це вирішується шляхом вибору постачальників із гарантованим рівнем сервісу та використання механізмів резервного копіювання, які дозволяють мінімізувати втрати у випадку технічних збоїв або кіберзагроз. Так, у сучасних умовах хмарні технології обліку виконують функцію інтеграційної платформи, яка поєднує облікові процедури, аналітику

та управління в єдиному інформаційному середовищі. Їх практична цінність проявляється не стільки у зниженні витрат, скільки у скороченні часових розривів між господарськими подіями та їх аналітичним осмисленням, підвищенні прозорості фінансових потоків і здатності малого бізнесу адаптуватися до змін ринку без втрати керованості.

Аналіз впливу використання хмарних облікових рішень у діяльності малого бізнесу свідчить про якісну зміну характеристик облікової інформації, яка в умовах високої ринкової волатильності перетворюється на ключовий фактор оперативного управління. На відміну від традиційних підходів, де інформація формується із часовим запізненням і виконує переважно контрольну функцію, хмарні системи забезпечують її безперервне оновлення та інтеграцію з поточними бізнес-процесами. Це зумовлює підвищення не лише швидкості доступу до даних, а й їх придатності до аналітичного використання в ситуаціях невизначеності, коли рішення приймаються в умовах обмеженого часу та нестабільних зовнішніх параметрів (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив хмарних облікових рішень на характеристики облікової інформації в умовах волатильного середовища

Характеристика інформації	Прояв змін при використанні хмарних рішень	Управлінський ефект
Достовірність	Синхронізація даних у режимі реального часу, мінімізація ручного введення	Підвищення точності фінансової інформації та зниження викривлень
Оперативність	Миттєве відображення господарських операцій	Скорочення часу прийняття управлінських рішень
Аналітична глибина	Формування динамічних звітів та аналітичних панелей	Можливість багатовимірного аналізу діяльності
Повнота	Об'єднання даних із різних джерел в єдиному середовищі	Комплексне відображення фінансового стану підприємства
Актуальність	Постійне оновлення показників без часових лагів	Прийняття рішень на основі поточного стану бізнесу

Джерело: сформовано автором на основі [3; 4; 7, с. 215; 10, р. 70; 11, р. 6; 12, р. 52].

Ці характеристики свідчать, що хмарні облікові рішення змінюють не лише швидкість обробки інформації, а й характер управлінської взаємодії з нею. У малому бізнесі, що функціонує в умовах нестабільного попиту, ключовим стає не накопичення даних, а їх постійне використання для коригування діяльності. Так, у сфері електронної комерції автоматизоване відображення операцій продажу дозволяє формувати фінансовий результат у розрізі окремих товарних позицій практично синхронно з ринковою динамікою, що створює підґрунтя для оперативного перегляду цін або структури асортименту залежно від коливань попиту [3].

У діяльності малих сервісних підприємств, де витрати мають переважно змінний характер, підвищення оперативності облікових даних забезпечує можливість контролю рентабельності на рівні окремих замовлень або клієнтів. Це дозволяє своєчасно виявляти відхилення у витратах і коригувати параметри виконання робіт до моменту формування кінцевого фінансового результату. Водночас аналітична глибина хмарних систем проявляється у здатності поєднувати фінансові та операційні показники, що дає змогу оцінювати ефективність діяльності не лише за підсумковими показниками, а й у розрізі факторів їх формування [11, р. 6].

У виробничих малих підприємствах повнота та актуальність інформації набувають особливого значення, оскільки дозволяють відстежувати взаємозв'язок між використанням ресурсів і фінансовими результатами в межах коротких часових інтервалів. Це створює можливість для оперативного управління витратами, зокрема шляхом коригування норм використання матеріалів або оптимізації виробничого навантаження. У цілому, вплив хмарних облікових рішень проявляється у формуванні більш динамічного та інформаційно насиченого середовища управління, де якість, оперативність і

аналітична цінність облікових даних безпосередньо визначають здатність малого бізнесу адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури [4].

Обґрунтування методичних підходів до оцінювання ефективності впровадження хмарних технологій обліку в діяльності малого бізнесу потребує зміщення акценту з традиційних фінансових критеріїв на комплексне врахування результативності, ризиків і невизначеності, що супроводжують цифрову трансформацію. В умовах волатильного середовища ефективність не може зводитися лише до економії витрат або швидкості обробки даних, оскільки ключове значення набуває здатність системи забезпечувати стабільність управлінських процесів, зберігати цілісність інформації та підтримувати прийняття рішень за нестабільних зовнішніх умов. Відповідно, оцінювання доцільно здійснювати на основі поєднання економічних, функціональних і ризик-орієнтованих параметрів, що дозволяє відобразити як прямі, так і опосередковані ефекти впровадження (табл. 3)

Таблиця 3

Методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження хмарних технологій обліку в умовах невизначеності

Критеріальна площина	Сутність оцінювання	Показники вимірювання	Інтерпретаційний результат
Економічна	Співвідношення витрат на впровадження та отриманих фінансових результатів	Зміна операційних витрат – економія на IT-інфраструктурі – рентабельність використання	Визначення фінансової доцільності впровадження
Процесна	Оцінка змін у швидкості та якості виконання облікових операцій	Тривалість обробки операцій – рівень автоматизації – кількість помилок	Виявлення ефекту оптимізації облікових процесів
Інформаційна	Визначення впливу на якість управлінської інформації	Повнота даних – частота оновлення – доступність інформації	Оцінка придатності інформації для прийняття рішень
Ризик-орієнтована	Врахування потенційних втрат і невизначеності при використанні системи	Частота збоїв – рівень залежності від провайдера – стабільність доступу	Визначення стійкості функціонування системи

Критеріальна площа	Сутність оцінювання	Показники вимірювання	Інтерпретаційний результат
Адаптивна	Здатність системи забезпечувати гнучкість бізнесу	Швидкість масштабування – інтеграційна сумісність – реакція на зміни середовища	Оцінка потенціалу довгострокової ефективності

Джерело: сформовано автором на основі [1; 5; 7, с. 217; 9, с. 66; 13, р. 68; 14].

Оцінювання ефективності впровадження хмарних технологій обліку у практиці не є одноразовою фінансовою оцінкою, а формується як багатовимірний процес зіставлення отриманих результатів із супутніми ризиками та поведінкою системи в умовах невизначеності. У реальних умовах малого бізнесу економічна складова часто не проявляється у вигляді негайного зростання прибутку, натомість фіксується через поступову зміну структури витрат. Наприклад, підприємство, що відмовляється від локальних рішень, зменшує витрати на технічне обслуговування та оновлення програмного забезпечення, але ключовий ефект виникає тоді, коли ці ресурси перерозподіляються на аналітичні функції або розвиток продажів, що безпосередньо впливає на фінансовий результат у середньостроковій перспективі [1].

Процесний вимір ефективності у практиці проявляється через скорочення тривалості облікових операцій і підвищення їх передбачуваності. У малих підприємствах із високою інтенсивністю транзакцій, зокрема у сфері дистрибуції, автоматизована обробка документів дозволяє уникати накопичення невідображених операцій, що раніше створювали інформаційні «провали» наприкінці звітної періоду [5]. Це змінює саму логіку управління – замість періодичного вирівнювання даних формується їх постійна узгодженість, що дає змогу приймати рішення без додаткових процедур уточнення.

Інформаційна складова набуває практичної цінності у ситуаціях, коли підприємство стикається з різкою зміною зовнішніх умов. Наприклад, у сфері послуг, де дохід залежить від завантаження персоналу, можливість оцінювати

фінансовий результат у розрізі коротких інтервалів часу дозволяє швидко змінювати цінні параметри або структуру витрат. У такому випадку ефективність проявляється не у збільшенні обсягу даних, а у їх здатності відображати причинно-наслідкові зв'язки між управлінськими діями та фінансовими результатами [13, р. 68].

Ризик-орієнтований аспект у практиці реалізується через оцінювання стабільності функціонування системи в умовах зовнішніх і внутрішніх збурень. Типовою є ситуація, коли навіть короточасні перебої доступу до облікової системи впливають на виконання платіжних або договірних зобов'язань, що має прямі фінансові наслідки [7, с. 217]. Тому ефективність впровадження оцінюється також через здатність підприємства мінімізувати такі впливи, зокрема шляхом налаштування резервних сценаріїв роботи або дублювання критичних операцій.

Адаптивний вимір є визначальним у довгостроковій перспективі, оскільки саме він відображає здатність системи підтримувати зміну масштабів і структури діяльності без втрати керованості. У практиці це проявляється, наприклад, при швидкому розширенні обсягів продажів: підприємство може збільшити кількість операцій без пропорційного зростання адміністративного навантаження, зберігаючи контроль над витратами і фінансовими потоками. У сукупності це свідчить, що ефективність хмарних технологій обліку формується як інтегрований результат взаємодії економічних, процесних та ризикових параметрів, а її оцінювання потребує врахування не лише поточних вигод, але й поведінки системи в умовах нестабільного середовища.

Сучасна практика впровадження хмарних облікових систем у малому бізнесі виявляє низку стійких наукових і прикладних проблем, пов'язаних із розривом між функціональними можливостями цифрових рішень і здатністю підприємств їх повноцінно використовувати. Передусім відчувається нестача чітких методичних орієнтирів щодо організації обліку в хмарному середовищі, що призводить до ситуації, коли система використовується частково, а

облікова політика втрачає узгодженість. На цьому тлі особливої ваги набуває проблема якості первинних даних: автоматизація не усуває помилок, а швидко поширює їх у всіх інформаційних зрізах, що в умовах обмежених кадрових ресурсів ускладнює контроль і коригування [6].

Не менш відчутними є труднощі інтеграції з іншими цифровими рішеннями, коли обмін даними між системами відбувається з затримками або порушеннями логіки, що знижує достовірність і синхронність інформації. Паралельно формується залежність від постачальників сервісів, яка обмежує гнучкість підприємства та переносить частину операційних ризиків за межі його контролю. У цьому контексті загострюються питання захисту даних і дотримання регуляторних вимог, які не завжди адаптовані до специфіки хмарного середовища. Організаційні ускладнення проявляються у необхідності перебудови внутрішніх процедур і ролей, що для малого бізнесу з обмеженими ресурсами часто відбувається без належної підготовки [8]. Водночас зростання обсягу та деталізації інформації не автоматично підвищує якість управління, оскільки потребує нових підходів до її інтерпретації. У підсумку впровадження хмарних облікових систем супроводжується не лише технічними, а й методичними та управлінськими викликами, які визначають реальний рівень їх ефективності.

Підвищення ефективності використання хмарних технологій обліку в умовах високої ринкової волатильності досягається через узгодження технологічних рішень із логікою управління бізнес-процесами та специфікою ризиків, притаманних малому бізнесу. Практична орієнтація рекомендацій полягає не у розширенні функціоналу систем, а в їх цілеспрямованому налаштуванні під завдання оперативного управління, де ключове значення має безперервність облікових даних, їх аналітична придатність і здатність відображати фінансові наслідки управлінських рішень у коротких часових інтервалах. У цьому контексті доцільним є впровадження внутрішніх регламентів роботи з даними, що забезпечують стандартизацію первинного

введення інформації, періодичну верифікацію ключових показників та узгодження облікових процедур із операційною діяльністю. Водночас необхідно посилити інтеграцію облікових систем із суміжними цифровими рішеннями, забезпечуючи синхронність фінансових і операційних даних, а також передбачити механізми резервування і дублювання критично важливої інформації. Особливої уваги потребує розвиток аналітичної компетентності управлінців, оскільки ефективність використання хмарних рішень визначається не обсягом доступних даних, а якістю їх інтерпретації в умовах невизначеності.

Реалізація зазначених рекомендацій передбачає формалізацію послідовності дій, що забезпечують перехід від технічного використання хмарних систем до їх повноцінної інтеграції у процес прийняття рішень. Такий підхід дозволяє систематизувати роботу з обліковою інформацією та мінімізувати вплив випадкових факторів, характерних для нестабільного середовища (рис. 1).

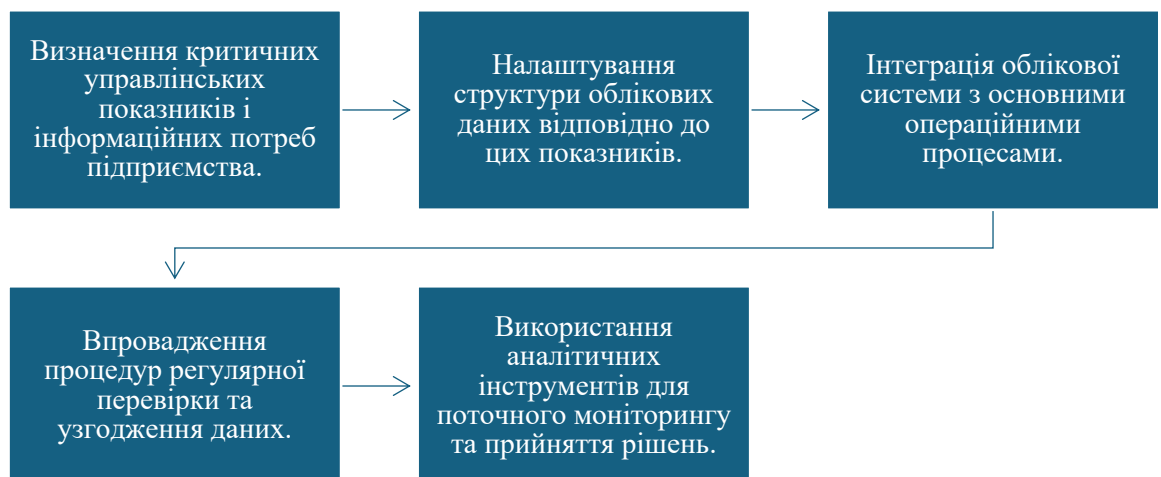

Рис. 1. Алгоритм підвищення ефективності використання хмарних технологій обліку

Джерело: власна розробка автора

Запропонований алгоритм у сучасних умовах функціонує як замкнений цикл управління інформацією, де кожен етап підсилює наступний. На практиці

це означає, що підприємство спочатку чітко визначає, які саме показники впливають на його стійкість у волатильному середовищі, після чого під ці параметри вибудовується логіка обліку. Наприклад, для бізнесу з нестабільним попитом критичними стають показники грошових потоків і маржинальності, що зумовлює відповідну деталізацію облікових даних. Інтеграція з операційними процесами забезпечує автоматичне формування цих показників без часових затримок, а регулярна перевірка дозволяє підтримувати їх достовірність.

Використання аналітичних інструментів на завершальному етапі перетворює облікову інформацію на основу для оперативних управлінських рішень, що особливо важливо в умовах швидкої зміни зовнішніх факторів. У результаті впровадження такого алгоритму підприємство отримує не лише більш структуровану систему обліку, а й здатність швидко реагувати на коливання ринку, знижуючи ризики фінансових втрат і підвищуючи загальну ефективність діяльності.

Висновки. У дослідженні встановлено, що хмарні технології обліку змінюють функціональну роль облікової системи, перетворюючи її на інструмент оперативного управління, здатний забезпечувати безперервність даних, їх аналітичну придатність і швидке відображення фінансових наслідків управлінських рішень. Доведено, що ефективність їх впровадження визначається не технічними характеристиками, а рівнем інтеграції в бізнес-процеси та здатністю підтримувати адаптивність підприємства в умовах волатильності. Обґрунтовано доцільність комплексного підходу до оцінювання ефективності, що враховує економічні, процесні, інформаційні та ризик-орієнтовані параметри.

Встановлено, що ключові проблеми пов'язані з недостатньою методичною визначеністю організації обліку в хмарному середовищі, критичною залежністю якості результатів від первинних даних, труднощами

інтеграції систем та зростанням залежності від постачальників сервісів, що посилюється ризиками безпеки та організаційної адаптації.

Рекомендовано орієнтувати впровадження на формування цілісного інформаційного контуру управління через стандартизацію даних, інтеграцію процесів, регулярну верифікацію інформації та розвиток аналітичної підтримки рішень, що дозволяє підвищити керованість і знизити інформаційні ризики.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні кількісних моделей оцінювання ефективності, поглибленні інтеграції фінансових і нефінансових даних та дослідженні впливу цифровізації обліку на довгострокову стійкість малого бізнесу.

Список використаних джерел

1. Sokolenko A. Comparative analysis of the factors of price competitiveness of niche eco-products on marketplaces in the United States and the European Union. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19592973>.

2. Riabokon A. Institutional Efficiency of DAOs in Scaling Digital Business Ecosystems. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2026. № 26. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18300112>.

3. Ishchenko V. Economic efficiency of dynamic pricing algorithms in the secondary car market under conditions of full digitalization. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2026. № 26. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19142901>.

4. Tkachenko P. Effectiveness of animated infographics for enhancing the level of understanding of complex financial information by consumers. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18372309>.

5. Volkov P. Strategic modeling of enterprise business processes based on principles of organizing large-scale sporting events. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 20. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18638267>.
6. Пелех У. Аналіз проблем та перспектив використання хмарних технологій у бухгалтерському обліку та оподаткуванні. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-97>.
7. Семененко Ю. Хмарні технології як фактор підвищення ефективності діяльності компанії. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. Т. 334, № 5. С. 211–218. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-29>.
8. Талах Т., Голячук Н. Цифровізація обліку для забезпечення ефективного розвитку бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-12>.
9. Королюк Т. М., Мазуренок О. Р. Діджиталізація діяльності підприємств: тенденції, цифровий облік, перспективи. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 70, № 3. С. 59–70. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.03.059.
10. Osah A. A. Impact of cloud-based accounting software on financial management efficiency in small firm businesses in port harcourt. *International Journal of Economics, Finance, Accounting and Management*. 2025. Vol. 1, № 2. P. 67–77. URL: <https://journals.iempsglobal.org/index.php/IJEFAM/article/view/38> (дата звернення: 25.02.2026).
11. Nguyen Phu G., Hoang Thi T., Tran Nguyen Bich H. The impact of cloud computing technology on cloud accounting adoption and financial management of businesses. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12, № 1. P. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-025-05190-3>.
12. Riana N., Ichwanudin W., Faisal I. Analyzing the adoption of cloud-based accounting systems and their impact on small business efficiency. *Journal of*

Economics, Accounting, Business, Management, Engineering and Society. 2024.
Vol. 1, № 10. P. 39–66. URL:
<https://kisainstitute.com/index.php/kisainstitute/article/view/40/56> (дата
звернення: 25.02. 2026).

13. Atadoga A., Umoga U. J., Lottu O. A., Sodiya E. O. Evaluating the impact of cloud computing on accounting firms: A review of efficiency, scalability, and data security. *Global Journal of Engineering and Technology Advances*. 2024. Vol. 18, № 2. P. 065–074. DOI: <https://doi.org/10.30574/gjeta.2024.18.2.0027>.

14. Sastararuji D., Hoonsopon D., Pitchayadol P., Chiwamit P. Cloud accounting adoption in Thai SMEs amid the COVID-19 pandemic: an explanatory case study. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*. 2022. Vol. 11, № 1. Article 43. DOI: <https://doi.org/10.1186/s13731-022-00234-3>.

15. Lutfi A., Alkelani S. N., Al-Khasawneh M. A., Alshira'h A. F., Alshirah M. H., Almaiah M. A., Ibrahim N. Influence of digital accounting system usage on SMEs performance: The moderating effect of COVID-19. *Sustainability*. 2022. Vol. 14, № 22. Article 15048. DOI: <https://doi.org/10.3390/su142215048>.